

vens første Hustru, eller i alt Fald af, at hun havde levet i 10 Aar i Ægtefællab med den afdøde Æster. Saadanne Begrændsninger findes slet ikke i § 7, og derved aabner man let Udveie for Misbrug, som maatte kunne være ligesaa store som de Misbrug, man har havt til Hensigt at afhjælpe ved den Paragraf, man her foreslaar. Bestemmelsen om, at en Enke skal vedblive at have Æsteretten, om ogsaa hun indlader sig i Ægtefællab, er fra forskjellige Sider bleven forsvaret ved Henvi sning til den uheldige Indflydelse paa Moraliteten, som den nugældende Lovregel let kan have. Jeg erkjender, at denne Henvi sning ikke er ganske uberettiget, men jeg tillader mig at for mene, at man vilde kunne gjøre noget ganske Ege nende gjældende netop imod den Bestemmelse, som her foreslaas. Det er ganske vist ikke moralsk eller ønskeligt, at en Enke skal fristes til at lade være at indgaa Ægtefællab med den, hun ellers stifter at forbinde sig med, af Frygt for at fortabe Æsteretten, men det er ligesaa lidt moralsk eller ønskeligt, tror jeg, at ordne det saaledes, at der bliver en Fristelse for gamle Æstere til at gifte sig saa at sige paa Dødsleiet med et Fruentimmer, der kun venter paa Æsterens Død for at indlade sig i Ægte fællab med den, hun i Virkeligheden har kjær, og noget Saadant kan efter min Formenting let fremkaldes ved det, der her foreslaas. Dette er dog — ganske bortset fra Paragra fens Brud paa bestaaende Retsforhold — ikke efter min Betragtning den væsentligste af de Indvendinger, der kunne fremsættes mod § 7, som den her foreligger; men det forekommer mig, at man maatte være meget lidet forud seende, naar man ikke vilkaarligt nærede en Frygt for, at naar man først havde faaet det slaat fast i Lovgivningen, at nu var Æste retten saaledes at forstaa, at den tilkom først Æsteren, derefter hans Enke og fremdeles den paany gifte Enke — eller hendes Mand rettere sagt som den, der træder op som hendes Bærg —, saa vilde det næste Skridt let blive, at man fordrede, at naar saa den tid ligere Enke skulde dø forinden hendes anden Mand, saa skulde denne anden Mand ikke jages ud af Æstestedet paa hans gamle Dage, men have Lov til at sidde der, saalænge han

levede. De samme Grunde, der fremtræde saa stærkt i Billighedens Navn og tale for, at ikke en Enke jages ud af det Sted, hvor hun har siddet med sin Familie i mange Aar, ville, naar § 7 vedtages, i sin Tid blive gjorte gjældende til Fordel for Enkens Mand; og det kan føres endnu videre, saa at man ogsaa ad den Vej kan naa til, hvad den ærede Minister ved 2den Be handling kaldte Æstefideikommissær. Denne § 7 anser jeg altsaa for at være af den Bessaffenhed, at den alene vilde gjøre mig det umuligt at stemme for Lovforslaget. — Mod § 8, som forbyder Bortforpagtning eller Bortfæstning af Æstesteder ved Auktion, har jeg forsaavidt mindre at indvende, som jeg tror, at denne Bestemmelse ikke har overmaade stor praktisk Betydning; men i og for sig kan jeg ikke billige den, fordi den efter min For menting, som jeg tillod mig at hentyde til før, i Virkeligheden er en Forandring i eller en Forrykkelse af det nuværende Æstevæsens Karakter. Det er et Indgreb i den Ret, som Godseieren ifølge Lovgivningen nu har til at disponere over sit Æstegods, men jeg skal be nytte Leiligheden til at sige det ligefrem, for saavidt det ikke maatte være blevet forstaaet af mine tidligere Udtalelser, at det forekommer mig, at Sagen stiller sig aldeles forskjelligt, hvis der var Tale om en gennemgribende Lov, der i det Hele ordnede dette Forhold; da vilde man kunne finde sig i Meget, og da kunde jeg maatte ogsaa gaa med til Udskilligt, som ikke i og for sig saa ganske lader sig fore ne med en streng juridisk Opfattelse af For holdet; men saalænge her er Tale om at lappé lidt paa Æsteforholdet. Helt og her, au ser jeg det for urigtigt at give en saadan Be stemmelse som den, der indeholdes i § 8. Jeg for mit Bedkommende vil ikke være med til, som det er blevet kaldt fra forskjellige Sider, ligesom at sætte Tommesruer paa Godseierne, for herigjennem at nøde dem til at sælge deres Æstegods, medens man ikke drifter sig til at fremkomme med en almindelig Svangsløv i den Retning. — Mod § 9 skal jeg ikke udtale mig videre; det er ikke nødvendigt, efter hvad jeg allerede har sagt. Man vil forstaa, at jeg ikke paa nogen Maade kan anse denne Para-